

במחתה ותורם את הדשן שעל מזבח החיצון מלא המחתה, ונותן במזרחו של כבש, כדכתיב: והרים את הדשן אשר תאכל האש את העולה על המזבח —

וכתיב בתריה: "ושמו" אצל המזבח, משמע שם תהא גניזתן ושם נבלע במקומן אלמא אסור בהנאה, וכיון שאסור בהנאה משום קדושתו — מעילה נמי יש בו [רש"י]; הרי לך דבר שנעשית מצותו ומועלין בו?!

ומשנינן: משום דהוי: א-ט

א. תרומת הדשן, וכפי שנתבאר.

ב. ובגדי כהונה ארבעה בגדי לבן שכהן גדול נכנס בהן לפני ולפנים ביום הכפורים, וטעונין גניזה עולמית, ואין הדיוט עובד בהן כל השנה, ולא כהן גדול ביום כפורים אחר, דכתיב: ופשט את בגדי הבד אשר לבש

אמר קרא שם: כי הדם "הוא" בנפש יכפר; ודרשינן: הוא בהוייתו יהא לפני כפרה כלאחר כפרה.

מה לאחר כפרה אין בו מעילה שהרי נעשית מצותו ואין מועלין בו הואיל ואינו נקרא "קדשי ה'", אף לפני כפרה אין בו מעילה.

ואימא איפכא: לאחר כפרה כלפני כפרה, מה לפני כפרה יש בו מעילה, אף לאחר כפרה יש בו מעילה?

אין לך דבר שנעשית מצותו וכדם שכבר נזרק על המזבח, ומועלין בו, שהרי כבר אינם "קדשי ה'". (267)

ותמהינן: וכי אטו לא מצינו דבר שנעשית מצותו ומועלין בו?!

והרי תרומת הדשן, בכל יום כהן חותה

שאין בו מעילה לעולם.

אבל דרשת רבי יוחנן ללמד באה על לפני כפרה, ואילו אחר כפרה משום נעשית מצותו פוטר אותו ממעילה; ואם כן מה ענין דרשה זו לכאן, לא היה לגמרא להביא אלא מה שאמר רבי יוחנן לבסוף "אין לך דבר שנעשית מצותו ומועלין בו".

וצריך לבאר: כי כל סוגיית הגמרא כאן אינו אלא "העתק" מסוגיית הגמרא בחולין קיז א [וכהנה רבות בש"ס]; ושם הנידון הוא על דם לפני כפרה; ומייתי לה הגמרא הכא, כיון דממילא שמעת מינה דלאחר כפרה אין בו מעילה מדאורייתא.

הלוא תראה שבזבחים מו א, העתיקה הגמרא כל הענין בשביל סופו, וכמו שכתב רש"י שם. ומיהו לשון רש"י שם, שכתב שיעקר הסוגיא היא במעילה יא א העוסקת באותו ענין שאנו

עוסקים כאן, משמע לא כן.

או אפשר: לא הביאה הגמרא דרשת רבי יוחנן, אלא משום "ואימא: לאחר כפרה כלפני כפרה"; והיינו, דעיקר הכוונה לומר שאחר כפרה אין בו מעילה משום שנעשית מצותו, אלא שלא תאמר, והרי אמר קרא: "הוא" בהוייתו יהא ומשמע אחר כפרה כלפני כפרה, לא כן, אלא הדרשה היא בהיפוך, אבל אחר כפרה אין בו מעילה משום שנעשית מצותו; וכנראה זה עיקר כוונת השפת אמת, ראה שם. ולאותם שיטות שהובאו לעיל בהערה, שמחלוקת התנאים וממילא סוגיית הגמרא על קודם זריקה היא, הרי ניחא הגמרא בפשיטות.

267. הקשו התוספות: והרי יש לומר בהיפוך, אין לך דבר שלא נעשית מצותו ואין מועלין

עובד בארבעה בגדים, ומה תלמוד לומר: "והניחם שם", שלא יעבוד בהן כהן גדול ביום כפורים אחר.

מאי איכא למימר, והרי כיון שכהן הדיוט משתמש בהם על כרחך שאין בו מעילה, מפני שלא ניתנה תורה למלאכי השרת שיהו זריזין לפושטן מיד; נמצאו אף בגדי הלבן דבר שנעשית מצותו ואין מועלין בו, [רש"י!] (269)

ומשנינן: **משום דהוי**:

א. **תרומת הדשן**.

ב. **ועגלה ערופה** דכתיב בה: וערפו "שם" את העגלה בנחל, והאי "שם" קרא יתירא היא, לומר: שם תהא קבורתה ואסורה בהנאה, (270) **שני כתובין הבאין כאחד**. וכל **שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין**.

ואכתי תמהינן: **הניחא למאן דאמר**: שני

בבואו אל הקודש "והניחם שם", ודרשינן: מלמד שטעונין גניזה; הרי שאסורים בהנאה ומועלין בהן אף שכבר נעשית מצותן – **שני כתובין הבאין כאחד** שיש בהם מעילה בדברים שנעשית מצותן;

וכל שני כתובין הבאין כאחד, אין מלמדין למקום אחר, [מדלא כתיב אחד, ונלמד ממנו למקום אחר, רש"י קדושין כד, א].

והואיל ואין מלמדין ואין להביא ראיה מהם, עדיף לדרוש "הוא" בהוייתו יהא ללמד שהדם מותר אף לפני כפרה, מאשר לאסור אף לאחר כפרה ועשיית מצותו [רש"י זבחים]. (268)

ומקשינן: **הניחא לרבנן דאמרי "והניחם שם" מלמד שטעונין בגדי לבן גניזה**, ואפילו כהן הדיוט אין משתמש בהם.

אלא לרבי דוסא דאמר: בגדי כהונה של כהן גדול ראויין הן לכהן הדיוט לעבודות שהוא

בו? ! ותירצו: איכא עגלה ערופה שקודם מצותה מותרת היא [עד עריפתה].

268. צריך ביאור: למה עדיף לדרוש להתיר את הדם לפני כפרה, שהוא נגד הכלל הפשוט שהקדש יש בו מעילה; מאשר לדרוש לאסור את הדם אף לאחר שנעשית מצותו, נגד הכלל שאין לך דבר שנעשית מצותו ומועלין בו.

269. כתב במקדש דוד סימן לו ב להוכיח מכאן, שבבגדי הלבן של כהן גדול יש בהם מעילה, ואין אומרים: לא ניתנה תורה למלאכי השרת; שאם תאמר: רק אחר שנעשית מצותו יש בהם מעילה, אין זה ענין ל"נעשית מצותו", דזה שייך רק אם מה שנעשית מצותו אינו מפקיע את

270. כתבו בתוספות ישנים: דמעילה ליכא בעגלה ערופה; וראה ברש"י גבי תרומת הדשן שטרח להסביר שיש בו גם מעילה מלבד איסור הנאה, ומשום דעל מעילה אנו דנין, וצריך תלמוד.

ומפרשינן: אין שלשת הכתובים באים למעט ממעילה אלא "הוא" בלבד [רש"י זבחים], וצריכים הכתובים כדי למעט דם מאיסורים אחרים של קדשים: (270*)

חד קרא — או "לכם" דמשמע אין בו דין קדשים גמור אלא כשאר חולין, או "לכפר" דמשמע לענין כפרה בלבד כקדשים הוא — למעוטי לדם מנותר, ללמדך: אם אכל דם נותר בשוגג, אינו חייב עליו אלא אחת משום דם; ואם שגג בדם והזיד בנוותר אינו חייב כרת, [רש"י]. (271)

וחד קרא "הוא" למעוטי ממעילה.

וחד או "לכם" או "לכפר" למעוטי מטומאה שלענין זה אינו כקדשים, וללמדך: אם אכל דם קדשים בטומאת הגוף בשוגג, אינו חייב אלא אחת משום דם; ואם שגג בדם והזיד בטומאה אינו חייב כרת. (272)

כתובין הבאין כאחד אין מלמדין, הרי יישבנו היטב, שאין מועלין בדם אחר שנעשית מצותו.

אלא למאן דאמר: שני כתובין הבאין כאחד מלמדין, מאי איכא למימר, נימא שהכתוב "הוא" האמור בדם בא לומר שאף אחר כפרה ועשיית מצותו מועלין בו?!

ומשנינן: אפילו למאן דאמר שני כתובין הבאין כאחד מלמדין — אלו השנים אין מלמדין [רש"י חולין], כיון דתרי מיעוטי כתיבי בהו, בתרומת הדשן כתיב: "ושמו" אצל המזבח [ולא אמר "ושם"] משמע הוא ולא אחר, ובעגלה ערופה כתיב: "הערופה" ה"א יתירא ללמד זו ולא אחרת.

והני תלתא קראי בדם [לכם] שלכם יהא, "לכפר" לכפרה נתתיו, "הוא" לפני כפרה כלאחר כפרה מה אחר כפרה אין בו מעילה אף לפני כפרה אין בו מעילה [למה לי, והרי באחד מהם די?]

השני: לדעת הסוברים שנתמעט אף דם שאינו ראוי לכפרה, אם יצויר שיהא בדם דין הקטרה ועבר זמן הקטרתו.

אבל דם נותר מחמת שלא אכלוהו, ובאופן שיש בו איסור משום דם, אינו "נותר" כלל; הואיל ואינו עומד לאכילה, וכמו גיד הנשה שאינו נותר.

272. הקשו התוספות בזבחים מו ב ד"ה אבל, בסופו: בדם נותר או שאכלו בטומאה, תיפוק ליה שאין איסור חל על איסור [למאן דאמר אפילו בקדשים אאחע"א].

ותירצו: נפקא מינה למי שהביא שתי שערות אחר שחלו שני האיסורים, שלגביו חלו האיסורים "בבת אחת".

270*. האחרונים דנו אם רק דם הנפש שהוא ראוי לכפרה נתמעט משאר איסורי קדשים, או אף שאר דמים; ובגבורת ארי נקט מתחילה דרק בדם הנפש עסקינן; ושוב חזר בו לומר שכל הדמים נתמעטו; ובקרן אורה בזבחים כ"ו נסתפק בדין מעילה בדם האברים; ובמקור ברוך חלק א סימן כג כתב דמועלין בדם התמצית, הובא כל זה בשמועת חיים.

271. דע, דהא דמעטינן אכילת דם נותר יתכן בשני אופנים:

האחד: שנעשה נותר משום שעבר זמן זריקתו, והיינו או בשקיעת החמה או בעלות השחר [ראה קהלות יעקב זבחים סימן לא בנדמ"ח בסוף הסימן].

ודם עצמו הרי "מתיר" הוא ואינו "ניתר" על ידי אחר, וממילא ידענו שאין חייבין עליו משום פיגול, ואין צריך פסוק כדי למעטו. (273)

מתניתין:

סדר עבודת הכהן הגדול ביום הכפורים היה [על פי שיטת רש"י בחומש, והרבה שיטות יש בדבר]:

א. עבודות שאינן מכלל "עבודות היום" ונעשות בבגדי זהב:

שוחט את התמיד מקבל את דמו וזורקו על המזבח; נכנס להיכל ומקטיר קטורת של שחר ומטיב את הנרות; יוצא לעזרה ומקטיר את אברי התמיד על המזבח עם מנחתה ונסכיה ומנחת חביתין שלו.

ב. "עבודות היום" ונעשות בבגדי לבן:

אבל למעט דם מפיגול וללמד: שאם אכל דם מקרבן פיגול אינו חייב עליו משום פיגול, לזה לא צריך למעוטי קרא, כי מטעם אחר אין לחייבו —

דתנן: כל חלקי הקרבן שיש לו מתירין [מכח דבר אחר הוא ניתר] בין שהוא ניתר לאכילת אדם כגון בשר הקדשים שכל עוד לא נזרק הדם אסור הוא באכילה, בין שהוא ניתר למזבח כגון אימורין שזריקת הדם מכשרתן למזבח.

אם פיגל את הזבח [חשב לאוכלו או להקטירו חוץ לזמנו] באחת מארבע עבודות הדם ואחר כך אכל מן הבשר שהיה בכלל היתר הדם, או מן האמורין שאף הן בהיתר הדם, חייבין עליו כרת משום פיגול; אבל כל דבר שאין אחר מתירו, אלא הוא מתיר את עצמו אין חייבין עליו משום פיגול [לשון רש"י חולין; ודין זה למדוהו חז"ל משלמים שעיקר פיגול נאמר בהם, ושלמים יש לו מתירין למזבח ומתירין לאדם] —

273. בגבורת ארי הוכיח בתחילה מכאן, שלא נתמעטו איסורי קדשים אלא בדם הראוי לכפרה; שאם לא כן, צריך קרא למעט אותם דמים מפיגול, שהרי אינם "מתירים".

ושוב חזר בו והוכיח שכל הדמים נתמעטו; והא דקאמר: "דם עצמו מתיר הוא" אע"ג דמיירי נמי מדם התמצית, מכל מקום שם דם חד הוא, וכמו דדם הנפש אימעט מכל הני הכי נמי דם התמצית בכלל, ראה שם.

אבל מהתוספות [זבחים מג א ד"ה הקומץ, ראה שם ובשיטמ"ק], שהקשו, שיהיה פיגול בשיירי הדם משום שניתרין הן לשפיכה על היסוד על ידי מתנות שעל הקרנות; מבואר, כי רק המתיר עצמו אין בו פיגול, שמועת חיים.

ורבינו עקיבא איגר בגליונו הקשה: הרי דם שבישלו אינו עובר עליו משום דם, וצריך למעוטי מנותר וטומאה; וקדמו ב"גבורת ארי" כאן, ראה שם; [ומיהו למה שמבואר ברש"י כאן, דמיירי בדם שחייב עליו משום דם, יהא מוכרח כהתוספות].

ובספר מראה כהן שם, תירץ, הואיל ודם שבישלו אינו ראוי לכפרה, לא נתמעט מנותר וטומאה, ראה שם; ודבריו הם כדעת הסוברים שדם התמצית אינו ממועט.

ואין להוכיח מדברי רעק"א, שדם התמצית נתמעט, כי יש לחלק בין דם שהיה ראוי לכפרה ונפסל, לבין דם שאינו ראוי מתחילה לכפרה.

מעשה לחבירו שאמור להיות מוקדם לו לא עשה כלום.

אם הקדים ההזאות מדם השעיר לדם הפר הקודם לו בסדר ההזאות, יחזור ויזה מדם השעיר לאחר דם הפר.

אם עד שלא גמר את המתנות של הפר או של השעיר שבפנים בבית קדשי הקדשים נשפך כל הדם של הפר או השעיר, ישחוט אחר ויביא דם אחר ויחזור ויזה בתחילה מתחילת ההזאות מבפנים.

וכן אם נשפך הדם באמצע הזאות שבחיכל לפני הפרוכת, יביא דם אחר ויחזור מתחילת מתנות ההיכל, ואין צריך לחזור על ההזאות שלפני ולפנים.

וכן בנשפך הדם באמצע הזאות מזבח הזהב, מתחילת מתנות המזבח הוא מתחיל, ואינו חוזר על המתנות שלפני ולפנים ועל הפרוכת.

והטעם: מפני שכולן פנים היכל ומזבח הזהב כלומר: כל אחת מהם כפרה בפני עצמן הן, לפיכך כפרה שנגמרה – נגמרה.

רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים: אפילו מתחילת המתנות בהם עמד אינו צריך לחזור, אלא ממקום שפסק משם הוא מתחיל להזות בדם החדש שהביא.

וידוי ראשון על פרו; הגרלת שני השעירים; וידוי שני על פרו ושחיטתו וקבלת דמו; נטילת גחלים במחתה חפינת הקטורת והקטרתה; הזאות לפני ולפנים מדם הפר; שחיטת השעיר והזאת דמו לפני ולפנים; הזאות מן הפר לפני הפרוכת; הזאות מן השעיר לפני הפרוכת; הזאה משני הדמים על מזבח הזהב, ושפיכת שייריהם ליסוד מזבח החיצון; וידוי על השעיר המשתלח לעזאזל.

ג. עבודות שונות בבגדי זהב:

הקרבת אילו של כהן גדול ואיל העם, והיא מ"עבודות היום"; הקרבת מקצת המוספין, ואינה מ"עבודת היום".

ד. "עבודת היום" בבגדי לבן:

הוצאת כף ומחתה מבית קדשי הקדשים.

ה. עבודות שאינן מכלל "עבודות היום" בבגדי זהב:

הקרבת שאר המוספין; הקרבת תמיד של בין הערביים; הקטרת קטורת של בין הערבים; הטבת הנרות כבכל יום.

כל מעשה יום הכפורים האמור במשניות שבמכילתין [רש"י] (274) על הסדר, אם הקדים מעשה לחבירו שאמור להיות מוקדם לו לא

תוספתא: כל מעשה יום הכפורים האמורים על הסדר, אם הקדים מעשה לחבירו לא עשה ולא כלום, חוץ מהוצאת כף ומחתה, שאם הקדים מעשה לחבירו מה שעשה עשוי; וראה שם בכל דבריו במה שחלק על דברי רש"י בגמרא, לענין הוצאת כף ומחתה אם היא מעכבת.

274. כוונת רש"י לאפוקי, שלא תאמר שיעכב הסדר כפי שהוא אמור בפרשה, כי יש בפרשה מה שאינו על הסדר, כדלעיל לב א גבי הוצאת כף ומחתה, ולכן פירש, כי הסדר הוא כפי השנוי במשנה, שיח יצחק.

וראה היטב ברמב"ן לדרך ע א, שהביא

גמרא:

[ראה הערה (275)]:

תנו רבנן: כל מעשה יום הכפורים האמור על הסדר, אם הקדים מעשה לחבירו לא עשה כלום.

אמנם, אף שכל מעשה יום הכפורים (276) נפסל כשאנו על הסדר; אין עקיפת כל עבודה פוסלת את העבודה העוקפת

ומחשבתה כנעשית שלא על הסדר, אלא עקיפת עבודות שנאמר עליהן "חוקה" [והיתה זאת לכם לחוקת עולם], המלמד שסידרן מעכב.

ונחלקו תנאים (277) איזה עבודות נאמר עליהן "חוקה", וסידרן מעכב ופוסל את העבודות המאוחרות שהוקדמו להן.

אמר רבי יהודה: אימתי, בדברים הנעשין בארבעה בגדי לבן מבפנים בקודש הקדשים

275. הסוגיא הבאה מתבארת לפי שיטת רש"י וכפשוטות משמעות לשונו, ועל הדרך שהחליט באבני נזר או"ח סימן תנו אות כ בהבנת דברי רש"י.

וראה שם אריכות גדולה בענין זה, והביא, שדרך זו בהבנת רש"י היא אחת מן הדרכים שהבינו בתוספות ישנים בשיטת רש"י; וראה שם מדברי הריטב"א בשיטת רש"י; ושיטות הראשונים עצמם בביאור הסוגיא; ובסוף הסוגיא בהערות נתבארו עיקרי השיטות האחרות.

276. בכסף משנה ואור שמח עבודת יום הכפורים ה ג, נקטו, ששעיר המוספין נפסל אם נעשה שלא על הסדר, ואף שאינו מ"עבודות היום"; ולא נתבאר אם אף עבודות שאין ענינן מעבודת יום הכפורים כלל, נפסלים כשנעשו שלא על הסדר [וראה מה שכתב על דברי הכסף משנה בחידושי מרן רי"ז הלוי שם; וראה עוד בהערה 278 לקמן].

277. דע, שיש כמה שיטות בדבר, כיצד היא דעת התנא קמא של המשנה אם כרבי יהודה אם כרבי נחמיה; ודע עוד, שבגמרא סא א, מוקמינן למה ששנינו: הקדים דם השעיר לדם הפר יחזור ויזה מדם השעיר, דמיירי במתנות שבהיכל, ולדעת רוב הראשונים [מלבד דעת הרמב"ם]

מתנות שבהיכל עבודות שבחוץ הן.

ופשטות לשון התוספות סנהדרין מט ב, ד"ה כל מעשה יום הכפורים משמע: שנחלקו התנאים בדעת תנא קמא [אמנם ראה היטב מהרש"א שם].

ובגבורת ארי [מלואים] במשנה כתב בתחילה, שפשטות כוונת המשנה היא: כל מעשה יום הכפורים וכו' לא עשה ולא כלום "כיצד" הקדים דם השעיר וכו', והואיל ומוקמינן לה במתנות שבהיכל, על כרחך משנתנו רבי נחמיה היא.

ושוב דחה דיש לומר, דלכתחילה קאמר שיחזור ויזה, אבל בדיעבד לא וכרבי יהודה. ורבינו עקיבא איגר [גמרא ס ב, בסופו], נקט בפשיטות, כי הואיל ומוקמינן לה במתנות שבהיכל, על כרחך משנתנו רבי נחמיה היא. ובזבח תודה, כתב דפשטות לשון המשנה משמע שהוא בדרך: כיצד, ומשמע עיכובא בדיעבד, ומשנתנו כרבי נחמיה, ונשאר בצ"ע.

ובחזון איש [קכז ח ד"ה שם ה"ד] הוסיף: שאי אפשר לפרש משנתנו לכתחילה; כי הואיל וכבר יצא ידי הזאות השעיר, אינו מתקן כלום במה שיחזור ויזה ואין זה אלא כמזה מים בעלמא.

אמנם ביאר, שהקדמת דם השעיר לדם הפר הוי מחוסר זמן ואין צריך קרא לעכב, ראה שם

הפרוכת ומזבח הזהב הנעשים בהיכל [רש"י]

—

אם הקדים מעשה לחברו מה שעשה עשוי,
אם הקדים להן דבר מאוחר [בין מעבודת
פנים בין מעבודת חוץ] אין אלו מעכבין
עליו לפוסלו [לשון רש"י].⁽²⁸⁰⁾

[מתנות וקטורת שעל בין הבדים, רש"י
זכחים⁽²⁷⁸⁾]; שאם הוקדמה עבודה מאוחרת
— אפילו מהעבודות הנעשות בבגדי זהב
בחוץ — לאחד מדברים אלו הרי היא
פסולה.⁽²⁷⁹⁾

אבל דברים הנעשים בבגדי לבן מבחוץ,
כגון הגרלה וידי שפיכת שירים וכל מתנות

לא, ומשמע כל ההיכל ולאו דוקא עבודות שעל
הפרוכת.

וקצת משמע בלשון המאירי שם: כי לדעת
הרמב"ם זו היא דעת רבי נחמיה, שאף הוא לא
אמר אלא בעבודות שבהיכל.

279. אבל עבודת פנים שאיחרוה לעבודת חוץ
לדעת רש"י אין היא נפסלת; ואף כשאיחרוה
לעבודת פנים אחרת, הסיבה הפוסלת היא, היות
העבודה שנעקפה עבודת פנים, ולא משום
שהעבודה העוקפת היא עבודת פנים.

280. כתב רש"י: אבל בשחיטה [של הפר
והשעיר] ובחפינה מודה הוא דצורך פנים כפנים
דמי; כלומר: עבודות אלו אף שנעשות בחוץ,
הרי הן מעכבות את הבאות אחריהן אם הוקדמו
להם, הואיל ועבודות אלו שהן צורך עבודת
פנים בבגדי לבן, הרי דינן כאותן עבודות עצמן,
והרי הן מעכבות ופוסלות; ודבר זה מתבאר
בגמרא.

והקשה באבני נזר [או"ח תנו טז]: והרי אחר
חפינה הקטרה, והיא ודאי עבודת פנים בבגדי
לבן; נמצא, שאם הקדים עבודה מאוחרת
לחפינה, הרי ממילא הקדימה להקטרה, ותיפוק
ליה שהיא נפסלת מחמתה; ולמאי נפקא מינה
כתב רש"י דחפינה היא צורך פנים [ובגמרא
הוזכר זה לענין שחיטה].

ותירץ: נפקא מינה אם הוליד את מחתת
הגחלים לקדשי הקדשים, קודם שחפן את

ולאחריו באות ט, י ויא שהאריך בזה הרבה,
מסוגיית הגמרא לעיל נז א; וכבר רצה לומר כן
בגבורת ארי סא א, ודחה סברא זו.

וראה עוד בדעת התנא קמא של הברייתא,
בגבורת ארי מלואים על הברייתא, ובמהרש"א
סנהדרין מט, ב; ובלשון הרמב"ן לדרך ע א,
בסופו, שכתב: "דאפילו לתנא קמא דאמר: בין
בבגדי זהב בין בבגדי לבן כולן מעכבין";
ובפשוטו דעת תנא קמא דברייתא כדעת תנא
קמא דמתניתין, וכן משמע ממהרש"א סנהדרין
מט ב; אלא שבגבורת ארי משמע קצת שאינו
מוכרח.

278. א. ואף שיש עבודה נוספת בבגדי לבן
בפנים שלא הזכירה רש"י, והיא הוצאת כף
ומחתה; יש לפרש שלא הזכירה רש"י מפני
שהעבודות המאוחרות לה אינן מ"עבודות
היום", ואינן נפסלות בהקדמתן, [ראה בזה
בהערה 276 לעיל].

ב. בחידושי רבינו חיים הלוי [עבודת יום
הכפורים ה א] ביאר בדעת הרמב"ם, כי אף
ההזאות שעל הפרוכת דינן כעבודת פנים שהסדר
מעכב בהם אף לדעת רבי יהודה, אבל עבודות
שבהיכל על המזבח עבודות חוץ הם; [וראה
דעת שאר נושאי כלי הרמב"ם בביאור שיטתו].

אבל המאירי [ס ב ד"ה קטרת] כתב: ומכל
מקום גדולי המחברים פסקו שלא נאמר עיכוב
בסדר אלא בלפני ולפנים ובהיכל, אבל בעזרות

כלומר: הן הנעשה במקום שמתכפרים בו אחת בשנה, והן הנעשה בבגדי לבן שאין מתכפרין בהם על ידי כהן גדול רק פעם אחת בשנה, חוקה נאמר בהם והן מעכבות ופוסלות.

ותמהינן עלה: וכי אטו לרבי יהודה "מקום" שמתכפרין בו כתיב?!

אלא היינו טעמא דרבי יהודה: לעולם עיקר משמעות הכתוב היא על כל עבודות יום הכפורים, ומה שאין מעכב אלא הנעשה בבגדי לבן בפנים, הוא משום ששאר העבודות נתמעטו מ"חוקה" —

דכתיב: והיתה "זאת" לכם לחוקת עולם, ומשמע זאת ולא אחרת; וכתיב מיעוט אחר: והיתה זאת לכם לחוקת עולם "אחת" בשנה —

ודרשינן: חד קרא למעוטי בגדי לבן מבחוץ שאין סידרן מעכב.

וחד קרא למעוטי בגדי זהב.

כלומר: אילו לא נאמר אלא מיעוט אחד לא היינו ממעטים אלא בגדי זהב [שכל עבודתו בהם הוא בחוץ], ומתוך שנאמר עוד מיעוט, נתמעטו אף מה שנעשה בבגדי לבן בחוץ.

רבי נחמיה אומר: במה דברים אמורים: בדברים הנעשים בבגדי לבן בין מבפנים בין מבחוץ, שאם הוקדמה עבודה מאוחרת לאחד מדברים אלו, הרי היא פסולה.

אבל בדברים הנעשים בבגדי זהב מבחוץ, כגון אילו ואיל העם⁽²⁸¹⁾, אין בכחם לעכב את עבודת הוצאת כף ומחתה [הנעשית בבגדי לבן בפנים], שאמורה היתה לפי סדר היום להיעשות אחריהם; ואם הקדימה לאילו ואיל העם מה שעשה עשוי [רש"י].

אמר רבי יוחנן: ושניהם רבי יהודה ורבי נחמיה מקרא אחד דרשו:

דכתיב בפרשה: והיתה זאת לכם "לחוקת" עולם אחת בשנה, ו"חוקה" הוא לעיכובא, ומשמע: דבר הנעשה "אחת בשנה" סידרו מעכב —

ב-ט רבי יהודה — שאמר בדברים הנעשין בבגדי לבן בפנים — סבר: הנעשה ב"מקום" שמתכפרין בו פעם אחת בשנה — והוא קודש הקדשים שאין מתכפרין בו אלא ביום הכפורים — חוקה נאמר בהן; ולפיכך רק עבודות אלו מעכבות ופוסלות.

ורבי נחמיה — שאמר בדברים הנעשים בבגדי לבן בין בפנים בין בחוץ — סבר: דברים המתכפרין בהן פעם אחת בשנה.

281. מה שנקט רש"י עבודה הנעשית בלבישה השניה של בגדי הזהב, ולא נקט רש"י עבודות הנעשות בלבישה ראשונה; יש לפרש משום שעבודה שאינה מ"עבודת היום" ודאי אינה מעכבת את הסדר; [וראה בקונטרס למרן רי"ז הלוי שהוכיח מדברי רש"י אלו, שאיל העם יש בו משום עבודת היום, ראה שם]; וראה

הקטורת [והביא שם מירושלמי, דאין חייב להוליך את מחתת הגחלים עם הכף, אלא שעובר משום הכנסה יתירא]; ולזה כתב רש"י, שהיא נפסלת משום שהקדימה לחפינה שהיא צורך פנים; [ומשמע שם, כי ההולכה מן הכניסה לבית קדשי הקדשים, היא זו שנפסלת אם נעשית קודם החפינה].